Hoonete energiatõhususe direktiivi täiendused

Margus Tali
14.01.2020. a, Tallinn

© Tarmo Haud

Agenda

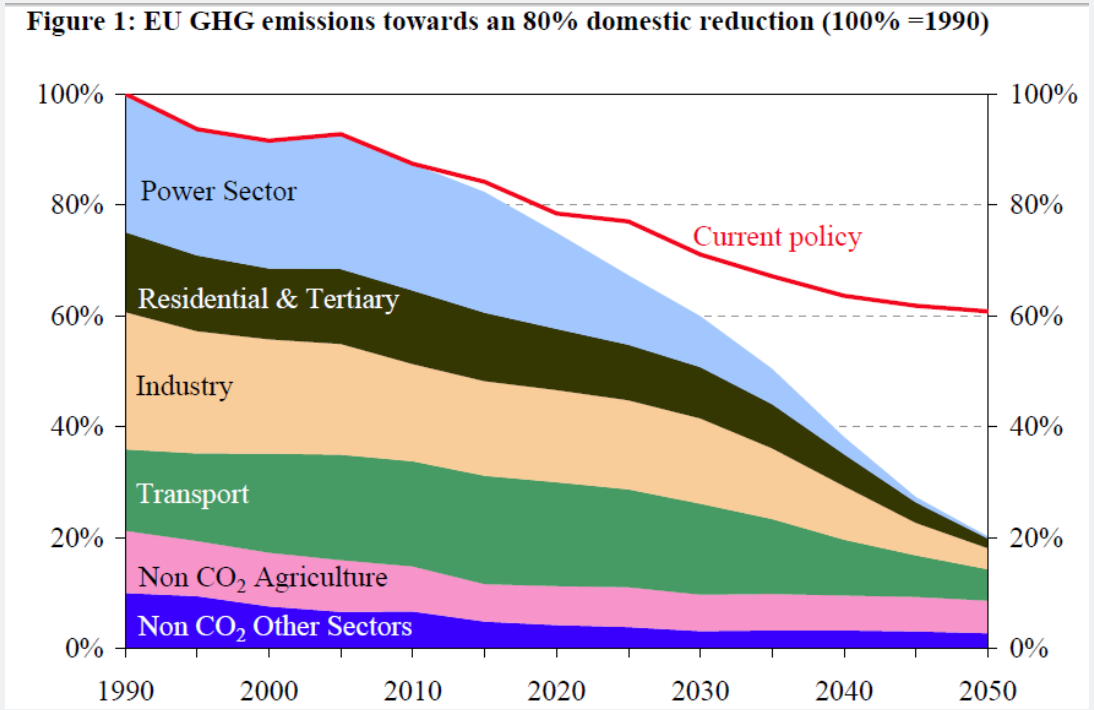
+ Hoonete energiatõhususe direktiivi muutmine
+ Täiendused siseriiklikele õigusaktidele
+ Tulevikuperspektiivid

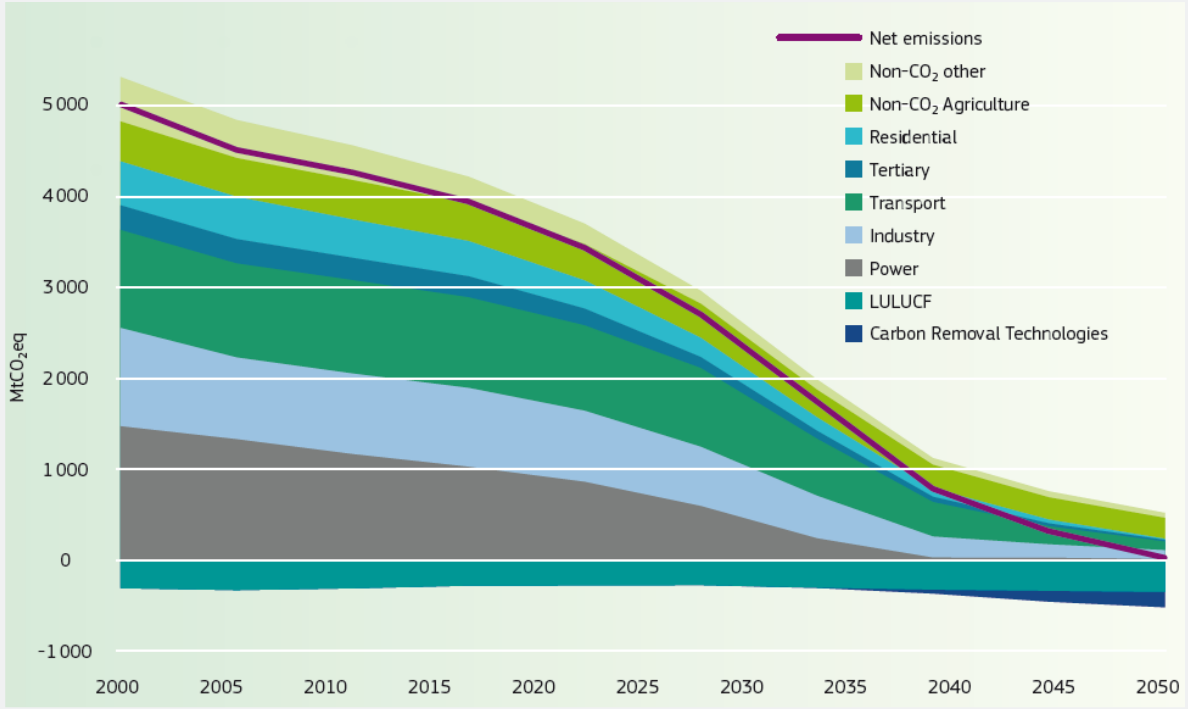
Hoonete energiatõhususe direktiivi muutmine

© Iris Kivisalu

EL tasemel eesmärgid sätestatud kuni 2050. a

Läbivaatamine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL, hoonete energiatõhususe kohta
Artikkel 19
Läbivaatamine

Komisjon, keda abistab artikli 26 alusel loodud komitee, annab hiljemalt **1. jaanuariks 2017** käesolevale direktiivile hinnangu, arvestades selle kohaldamise käigus omandatud kogemusi ja tehtud edusamme, ning teeb vajaduse korral ettepanekuid.

Direktiivi muudatused

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2018/844, millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta ja direktiivi 2012/27/EL energiatõhususe kohta

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta — konsolideeritud tekst

Hoonete energiatõhususe direktiivi uus versioon

Avaldati 2018. a juunis.
Riiklikkuse õigusesse ülevõtmise tähtaeg — 10. märts 2020. a

Hoonete energiatõhususese nõuete täiendused:

+ elektriautode laadimistaristu või paigaldamise valmidus;
+ *smart readiness indicator* — nutivalmiduse näitaja;
+ tehnosüsteemide ülevaatus ja hoone kontroll- ja automaatikasüsteemide paigaldamise nõuded;
+ olemasoleva hoonefondi renoveerimine, pikaajaline renoveerimiskava aastani 2050.

Täiendused siseriiklikele õigusaktidele

Siseriiklikud õigusaktid

Ehitusseadustiku, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse ja energiamajanduse korralduse seaduse muutmise seadus

Määrused:
1. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutavatele tehnosüsteemile esitatavad nõuded
2. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu andmise ja hinnangu kohta ehitisregistrisse kantavate andmete loetelu ja esitamise kord
3. „Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määruse nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“ ja majandus- ja taristuministri 5. juuni 2015.a määruse nr 58 „Hoone energiatõhususe arvutamise metoodika“ ning 30. aprilli 2015. a määruse nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele“ muutmine

Planeeritud jõustumine 2020. a 10. märtsil

EhS, EhSRS ja EnKS muutmine

Ehitusseadustik, 7. peatükk

§ 62. Kohaldamisala

§ 63. Terminid

§ 64. Hoone energiatõhususe esitatavad nõuded

§ 65. Energiatõhususe miinimumnõuded

§ 66. Energiamärgis

§ 67. Energiamärgis hoone tasu eest võõrandamisel või kasutusse andmisel

§ 68. Energiamärgise esitamine

§ 69. Kütte- ja jahutussüsteemi energiatõhusus

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus

§ 23. Nõuded olemasolevatele ehitistele

Ehitusseadustik, 7. peatükk

§ 62. Kohaldamisala

§ 63. Terminid

§ 64. Hoone energiatõhususele esitatavad nõuded

§ 65. Energiatõhususe miinimumnõuded

+ § 65^1. Elektriauto laadimistaristu

+ § 65^2. Rekonstrueerimise toetusmeede

§ 66. Energiamärgis

§ 67. Energiamärgis hoone tasu eest võõrandamisel või kasutusse andmisel

§ 68. Energiamärgise esitamine

+ § 69^1. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutav tehnosüsteem

+ § 69^2. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi paigaldamine

+ § 69^3. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

+ § 69^4. Mitteelamu kütte- või jahutusüsteemi energiatõhususe suurendamine

+ EhS lisa 1 ja 2

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus

§ 23. Nõuded olemasolevatele ehitistele

+ § 30^2. Ehitusseadustiku §-s 65^1 sätestatud laadimistaristu paigaldamise nõuete rakendamine

+ § 30^3. Ehitusseadustiku §-s 65^2 sätestatud rekonstrueerimise toetusmeetmete nõuete rakendamine

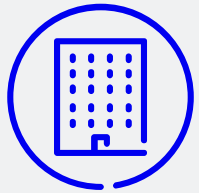
+ § 30^4. Ehitusseadustiku §-des 69^3–69^4 sätestatud tehnosüsteemide nõuete rakendamine

EhS § 65[1] – Elektriautode laadimistaristu

Uue hoone püstitamisel, parkimiskohti on >10 tk:

Igale parkimiskohale juhtmetaristu

Igale 5. parkimiskohale juhtmetaristu ja vähemalt üks laadimispunkt

Olemasolev mitteelamu, parkimiskohti >20 tk:

Vähemalt üks laadimispunkt

Olemasolevate hoonete olulisel rekonstrueerimisel kehtivad samad nõuded, mis uute hoonete püstitamisel, aga lisatingimustega:

+ parkla asub hoones ja olulise rekonstrueerimise käigus tehtavad tööd hõlmavad ka parklat või hoone elektrisüsteemi või
+ parkla asub väljaspool hoonet ja olulise rekonstrueerimise käigus tehtavad tööd hõlmavad ka parklat või parkla elektrisüsteemi.

Olemasolev mitteelamu, millel on >20 parkimiskohta tuleb laadimispunktiga varustada 2025. a 1. jaanuariks.

EhS § 65[1] – Elektriautode laadimistaristu

Erandid, mille puhul ei pea laadimistaristut paigaldama. Kehtivad nii uutele kui olemasolevatele hoonetele:

+ olulise rekonstrueerimise korral, juhul kui laadimistaristuga seotud tööde maksumus ületab 7% olulise rekonstrueerimise kogumahust;
+ hooned, mille parklasse on laadimistaristu paigaldatud tulenevalt direktiivist 2014/94/EL;
+ mitteelamu osas, mis omab ja kasutab VKE;
+ kui laadimistaristu paikneb üliväikeses eraldatud võrgus;
+ kui laadimistaristu paigaldamine ohustab elektrienergia tarne stabiilsust.

Elektriauto laadimistaristu

Ehitusseadustik, 7. peatükk

§ 62. Kohaldamisala

§ 63. Terminid

§ 64. Hoone energiatõhususele esitatavad nõuded

§ 65. Energiatõhususe miinimumnõuded

+ § 65[1]. Elektriauto laadimistaristu

+ § 65[2]. Rekonstrueerimise toetusmeede

§ 66. Energiamärgis

§ 67. Energiamärgis hoone tasu eest võõrandamisel või kasutusse andmisel

§ 68. Energiamärgise esitamine

+ § 69[1]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutav tehnosüsteem

+ § 69[2]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi paigaldamine

+ § 69[3]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

+ § 69[4]. Mitteelamu kütte- või jahutusüsteemi energiatõhususe suurendamine

+ EhS lisa 1 ja 2

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus

§ 23. Nõuded olemasolevatele ehitistele

+ § 30[2]. Ehitusseadustiku §-s 65[1] sätestatud laadimistaristu paigaldamise nõuete rakendamine

+ § 30[3]. Ehitusseadustiku §-s 65[2] sätestatud rekonstrueerimise toetusmeetmete nõuete rakendamine

+ § 30[4]. Ehitusseadustiku §-des 69[3]-69[4] sätestatud tehnosüsteemide nõuete rakendamine

EhS § 65^2 – Rekonstrueerimise toetusmeede

Hoonete energiatõhususe suurendamiseks ette nähtud rekonstrueerimise toetusmeetmed seotakse kavandatud või saavutatud energiasäästu mahuga.

Energiasäästu mahu määramiseks võrreldakse rekonstrueerimisele eelnevat olukorda kavandatud või teostatud lahendusega, kasutades üht järgnevatest näitajatest:
+ ETA;
+ KEK;
+ energiaauditis esitatud energiasäästu prognoos.

Erandid:
+ võib kasutada eelnimetatutest erinevat näitajat, kui rekonstrueerimise toetusmeetmes on toodud selle näitaja kirjeldus ning tulemus on võrreldav ja kontrollitav;
+ kui seadme või materjali paigaldab kvalifikatsiooninõudele vastav isik võib energiasäästu mahu määrata võrreldes seadme või materjali näitajaid.

Rekonstrueerimise toetusmeede

Ehitusseadustik, 7. peatükk

§ 62. Kohaldamisala

§ 63. Terminid

§ 64. Hoone energiatõhususele esitatavad nõuded

§ 65. Energiatõhususe miinimumnõuded

+ § 65[1]. Elektriauto laadimistaristu

+ § 65[2]. Rekonstrueerimise toetusmeede

§ 66. Energiamärgis

§ 67. Energiamärgis hoone tasu eest võõrandamisel või kasutusse andmisel

§ 68. Energiamärgise esitamine

+ § 69[1]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutav tehnosüsteem

+ § 69[2]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi paigaldamine

+ § 69[3]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

+ § 69[4]. Mitteelamu kütte- või jahutusüsteemi energiatõhususe suurendamine

+ EhS lisa 1 ja 2

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus

§ 23. Nõuded olemasolevatele ehitistele

+ § 30[2]. Ehitusseadustiku §-s 65[1] sätestatud laadimistaristu paigaldamise nõuete rakendamine

+ § 30[3]. Ehitusseadustiku §-s 65[2] sätestatud rekonstrueerimise toetusmeetmete nõuete rakendamine

+ § 30[4]. Ehitusseadustiku §-s 69[1] sätestatud tehnosüsteemide nõuete rakendamine

EhS § 69^1-69^2 - Hoone tehnosüsteemid

Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutav tehnosüsteem on:
+ küttesüsteem või tarbevee soojendamise süsteem koos soojusallikaga;
+ jahutussüsteem;
+ automaatikasüsteem;
+ ventilatsioonisüsteem;
+ valgustussüsteem;
+ lokaalselt soojusenergiat või elektrit tootev süsteem.

Tehnosüsteemide paigaldamise ja seadistamise üldised nõuded vastavad nõuetele, mis kehtisid tulenevalt määrusest “Olulise energiatarbega tehnosüsteemile esitatavad nõuded”. Viited heale tavale, asjakohasele standardile või paigaldusjuhendile.
Määruse tasemel kehtisid need tehnosüsteemide asendamisel, kui energiatõhususe miinimumnõuded ei kohaldu. EhS-s sätestatuna kehtivad need kõigis olukordades.

Määrus “Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutavatele tehnosüsteemidele esitatavad nõuded”

Kehtestatakse EhS § 65 lg 3 alusel.

Asendab määruse “Olulise energiatarbega tehnosüsteemidele esitatavad nõuded”.

Määrusega kehtestatakse nõuded olemasolevasse hoonesse või hoone osasse hoone energiatõhusust oluliselt mõjutavale paigaldatavale, asendatavale või ümberehitatavale tehnosüsteemile.

+ Uute ja oluliselt rekonstrueeritavate hoonete puhul tulenevad tehnosüsteemide nõuded määrusest “Hoone energiatõhususe miinimumnõuded”
+ Ka uues sõnastuses on tegemist nõuetega, mis vastavad eelkõige heale ehitustavale
+ Direktiivis on sätestatud eraldi nõuded selle kohta, et küttesüsteemid tuleb varustada isereguleerivate seadmetega

Tehnosüsteemi energiatõhusus

Ehitusseadustik, 7. peatükk

§ 62. Kohaldamisala

§ 63. Terminid

§ 64. Hoone energiatõhususele esitatavad nõuded

§ 65. Energiatõhususe miinimumnõuded

+ Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutavale tehnosüsteemile esitatavad nõuded

+ § 65[1]. Elektriauto laadimistaristu

+ § 65[2]. Rekonstrueerimise toetusmeede

§ 66. Energiamärgis

§ 67. Energiamärgis hoone tasu eest võõrandamisel või kasutusse andmisel

§ 68. Energiamärgise esitamine

+ § 69[1]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutav tehnosüsteem

+ § 69[2]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi paigaldamine

+ § 69[3]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

+ § 69[4]. Mitteelamu kütte- või jahutusüsteemi energiatõhususe suurendamine

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus

§ 23. Nõuded olemasolevatele ehitistele

+ § 30[2]. Ehitusseadustiku §-s 65[1] sätestatud laadimistaristu paigaldamise nõuete rakendamine

+ § 30[3]. Ehitusseadustiku §-s 65[2] sätestatud rekonstrueerimise toetusmeetmete nõuete rakendamine

+ § 30[4]. Ehitusseadustiku §-s 69[1] sätestatud tehnosüsteemide nõuete rakendamine

EhS § 69[3] – Tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi paigaldamisel, asendamisel või ümberehitamisel hinnatakse paigaldatud, asendatud või ümberehitatud tehnosüsteemi energiatõhusust. Hinnang kantakse EHR-i.

Olemasolevad süsteemid:

+ Tuleb hinnata olemasolevate kütte- ja jahutussüsteemide, mille nimivõimsus on suurem kui 70 kW, energiatõhusust. Kui ventilatsioon töötab kombineeritult, siis ka ventilatsioon.
+ Olemasolevate süsteemide puhul antakse hinnang ülevaatuse alusel. Tegu on ühekordse ülevaatusega.
+ Hinnang esitatakse energiamärgise andmisel või hiljemalt 2025. aasta 1. jaanuariks.

Erandid. Energiatõhususe hinnangut ei ole vaja läbi viia juhul kui:

+ K(V)J süsteemide energiatõhususe parendamiseks on sõlmitud energiatõhususe leping, EnKS'i tähenduses;
+ hoonesse on paigaldatud automaatikasüsteem EhS § 69[4] tähenduses.

Määrus "Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu andmise ja hinnangu kohta ehitisregistrisse kantavate andmete loetelu ja esitamise kord"

Kehtestatakse EhS § 69^3 lg 6 alusel.

+ Ehitatamisel (paigaldamisel, asendamisel või ümberehitamisel) hinnatakse ehitatud tehnosüsteemi energiatõhusust ehitusprojekti andmete alusel.

+ Olemasoleva K(V)J süsteemi, mille nimivõimsus on suurem kui 70kW, energiatõhusust hinnatakse ehitisregistri andmete alusel. Kui EHR's andmed puuduvad kantakse need sisse lähtudes dokumentides või visuaalsest ülevaatusest.

Määrus "Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu andmise ja hinnangu kohta ehitisregistrisse kantavate andmete loetelu ja esitamise kord"

Kehtestatakse EhS § 69^3 lg 6 alusel.

+ Isik, kes annab tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu, täidab riikliku ehitisregistri tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu koostamise keskkonnas nõutud infoväljad ning laeb üles käesolevas määruses tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu andmise lähteandmed, arvutustulemused ja soovi korral foto hoonest või tehnosüsteemist. Üleslaetavate andmete vorming peab vastama ehitisregistri tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu andmise keskkonnas esitatud nõuetele ja ei tohi olla krüpteeritud.
+ Tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu andmine toimub üksnes läbi ehitisregistri.

Hinnangu vorm vastab energiamärgiste koosseisus esitatud "Energiasäästumeetmete loetelu" vormile.
Määruse sisuliseks eesmärgiks on koguda EHR'i täpsemad andmed, millest saab hiljem energiamärgist andes lähtuda.

Tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

Ehitusseadustik, 7. peatükk

§ 62. Kohaldamisala

§ 63. Terminid

§ 64. Hoone energiatõhususele esitatavad nõuded

§ 65. Energiatõhususe miinimumnõuded

+ § 65[1]. Elektriauto laadimistaristu

+ § 65[2]. Rekonstrueerimise toetusmeede

§ 66. Energiamärgis

§ 67. Energiamärgis hoone tasu eest võõrandamisel või kasutusse andmisel

§ 68. Energiamärgise esitamine

+ § 69[1]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutav tehnosüsteem

+ § 69[2]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi paigaldamine

+ § 69[3]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

+ Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hinnangu andmine

+ § 69[4]. Mitteelamu kütte- või jahutusüsteemi energiatõhususe suurendamine

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus

§ 23. Nõuded olemasolevatele ehitistele

+ § 30[2]. Ehitusseadustiku §-s 65[1] sätestatud laadimistaristu paigaldamise nõuete rakendamine

+ § 30[3]. Ehitusseadustiku §-s 65[2] sätestatud rekonstrueerimise toetusmeetmete nõuete rakendamine

+ § 30[4]. Ehitusseadustiku §-s 69[1] sätestatud tehnosüsteemide nõuete rakendamine

EhS § 69^4 – Mitteelamu energiatõhusus

Kui hoone K(V)J süsteemi tegelik või projekteeritud nimivõimsus on suurem kui 290 kW tuleb paigaldada EhS § 69^4 lg 2 nõuetele vastav automaatikasüsteem.
Eeldusel, et süsteemi paigaldamine on majanduslikult tasuv ja tehniliselt teostatav.

Uutele hoonetele rakendub nõue seotuna ehitusloa andmisega, olemasolevatele hoonete puhul tuleb automatikasüsteem paigaldada 2025. a 1. jaanuariks.
Kui süsteemi ei paigaldata, kuna see ei ole majanduslikult tasuv või tehniliselt teostatav, tuleb vastav hinnang esitada 2025. a 1. jaanuariks.

EU KOM esialgse hinnangu kohaselt vastavad nõuetele standardi EN 15232 B-klassi süsteemid.
Silmas tuleb pidada ka automaatikasüsteemi definitsiooni, mis hõlmab ka teenuseid ja käsitsi juhtimist.

Automaatikasüsteemi paigaldamine

Ehitusseadustik, 7. peatükk

§ 62. Kohaldamisala

§ 63. Terminid

§ 64. Hoone energiatõhususele esitatavad nõuded

§ 65. Energiatõhususe miinimumnõuded

+ § 65[1]. Elektriauto laadimistaristu

+ § 65[2]. Rekonstrueerimise toetusmeede

§ 66. Energiamärgis

§ 67. Energiamärgis hoone tasu eest võõrandamisel või kasutusse andmisel

§ 68. Energiamärgise esitamine

+ § 69[1]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutav tehnosüsteem

+ § 69[2]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi paigaldamine

+ § 69[3]. Hoone energiatõhusust oluliselt mõjutava tehnosüsteemi energiatõhususe hindamine

+ § 69[4]. Mitteelamu kütte- või jahutusüsteemi energiatõhususe suurendamine

Ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seadus

§ 23. Nõuded olemasolevatele ehitistele

+ § 30[2]. Ehitusseadustiku §-s 65[1] sätestatud laadimistaristu paigaldamise nõuete rakendamine

+ § 30[3]. Ehitusseadustiku §-s 65[2] sätestatud rekonstrueerimise toetusmeetmete nõuete rakendamine

+ § 30[4]. Ehitusseadustiku §-s 69[1] sätestatud tehnosüsteemide nõuete rakendamine

Hoone energiatõhususe regulatsiooni määruste täiendused

Valdavalt on tegemist normitehniliste täiendustega.

Uued nõuded sätestatakse määruses “Hoone energiatõhususe miinimumnõuded”:

+ oluline rekonstrueerimine ei tohi hoone sisekliima ja tuleohutuse taset negatiivselt mõjutada;
+ taastuvenergia peab moodustama vähemalt 15% oluliselt rekonstrueeritava hoone tehnosüsteemide summaarsest energiakasutusest;
+ püstitatava hoone küttesüsteem varustatakse isereguleerivate seadmetega, kui see on tehniliselt teostatav.

Tulevikuperspektiivid

©Johannes Arro

Läbivaatamine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL, hoonete energiatõhususe kohta
Artikkel 19
Läbivaatamine
Täiendatud vastavalt uuele hoonete energiatõhususe direktiivile

Komisjon, keda abistab artikli 26 alusel loodud komitee, vaatab käesoleva direktiivi läbi hiljemalt **1. jaanuariks 2026,** võttes seejuures arvesse direktiivi kohaldamise käigus saadud kogemusi ja tehtud edusamme, ning teeb vajaduse korral ettepanekuid.

Läbivaatamine

Läbivaatamise osana analüüsib komisjon, kuidas liikmesriigid saaksid kohaldada liidu ehitus- ja energiatõhususe poliitikas piirkondlikku ja naabruskondlikku integreeritud käsitust, tagades kõikide hoonete vastavuse energiatõhususe miinimumnõuetele, näiteks üldiste renoveerimiskavadega, mida kohaldatakse üksikhoone asemel ruumilises kontekstis mitme hoone suhtes.

Komisjon hindab eelkõige seda, kas artikli 11 kohaseid energiamärgiseid on vaja täiendavalt parandada.

+ On juba teada, et KOM uurib ka seda, kas ülevaatuse ja energiatõhususe hindamise puhul tuleks ventilatsioonisüsteeme eraldi käsitleda.

Edu ja jõudu tööle!

Margus Tali
margus@energiateenus.ee
56632141

energiateenus
Väärtuspõhised energialahendused

©Karl Ander Adami